

Wees niet bang om je veilige wereld te verlaten

Het is ruim dertig jaar geleden, dat Nederland massaal de straat op ging om te demonstreren tegen de kruisraketten. Deelnemen aan de vredesdemonstraties in Amsterdam en Den Haag was in mijn omgeving de normaalste zaak van de wereld.

Begin jaren tachtig was ik betrokken bij de doopsgezinde vredesgroep. Dit was voor mij geen bewuste keuze, ik rolde er als vanzelf in omdat ik ben opgegroeid in de doopsgezinde broederschap. Pacifisme behoort tot het DNA van deze kleine kerkgemeenschap. De doopsgezinde vredesbeweging zocht in deze dagen naar een nieuwe koers omdat haar kerntaak, het begeleiden van dienstplichtige jongens, door het verdwijnen van de opkomstplicht ten einde liep. De dienstplicht was voor vele pacifisten dé lakmoesproef. Als je, zoals ikzelf, opgegroeid bent in een doopsgezind gezin was de kans groot dat je op grond van gewetensbezwaren koos voor de vervangende dienstplicht. Vervangende dienst was het doen van onbetaalde arbeid in een maatschappelijke organisatie als bijvoorbeeld een ziekenhuis. Voor de enkele superradicale pacifisten was het mogelijk om te kiezen voor de weg van het totaal weigeren. Nadat deze jongens voor een

rechter waren verschenen verdwenen zij voor enkele maanden naar de gevangenis.

Het zoeken naar nieuwe activiteiten door de vredesgroep bracht mij samen met twee andere doopsgezinde vrouwen op verkenningstocht naar Noord-Ierland.

De twee oprichters van 'The Peace People', Máiread Corrigan Maguire en Betty Williams, waren begin jaren tachtig wereldberoemd nadat zij in 1978 de nobelprijs van de vrede hadden kregen. Vanwege 'The Troubles', het conflict, de burgeroorlog tussen het katholieke en het protestantse volksdeel waren begrippen als de IRA, Bobby Sands, de UDA, UFF en ds. Ian Paislay regelmatig in het wereldnieuws.

The Peace People is ontstaan doordat Máiread Maguire in 1977 zowel haar zus als twee van haar neefjes verloor bij een auto-ongeluk. Enkele IRA-leden, op de vlucht voor de politie, reden op hen in waardoor zij de dood vonden.

Vanuit onmacht, woede en frustratie ontstond er naar voorbeeld van Maarten Luther King een beweging die de straat op ging om te demonstreren voor de vrede. Met deze vredesmarsen hoopten de vrouwen dat alle verantwoordelijke mensen die het conflict in stand hielden tot bezinning en nieuwe inzichten zouden komen. Zij hoopten dat zij zouden kiezen voor de weg van geweldloosheid, verzoening en vrede. De bijeenkomsten die eind jaren zeventig door de katholieke Máiread en de protestantse Bettie werden geïnitieerd brachten vele duizenden mensen op de been en waren wereldwijd op de televisie te volgen.

Met het geld dat verbonden was aan de nobelprijs werd een vredeshuis in Belfast geopend waar enkele maatschappelijk werkers en jongerenwerkers aan verbonden waren.

Het moet rond 1982 geweest zijn dat ik met Máiread Maguire kennismakte. Belfast maakte diepe indruk op mij omdat ik geconfronteerd werd met wat het praktisch betekent om te leven in een verscheurd land. Door de straten reden pantserwagens met bewapende militairen, door de woonwijken liepen bewapende patrouilles van politie. Tot de gebruikelijke stadsgeluiden behoorden naast de sirenes van politie en brandweer ook de drillboor en de timmergeluiden van de bouwvakkers. Veel straten lagen bezaaid met gebroken glas omdat er weer eens ergens een autobom was afgegaan.

In deze situatie ging het dagelijks leven onder abnormale omstandigheden gewoon door. Kinderen gingen naar school, jongeren zochten naar geluk en vermaak. Als je het stadscentrum in ging om te winkelen moest je eerst

langs detectiepoortjes om vervolgens gefouilleerd te worden door een militair om daarna, voordat je een winkel in ging, je tas te openen voor een beveiligingsmedewerker. Dit alles om je vooral een veilig gevoel te geven.

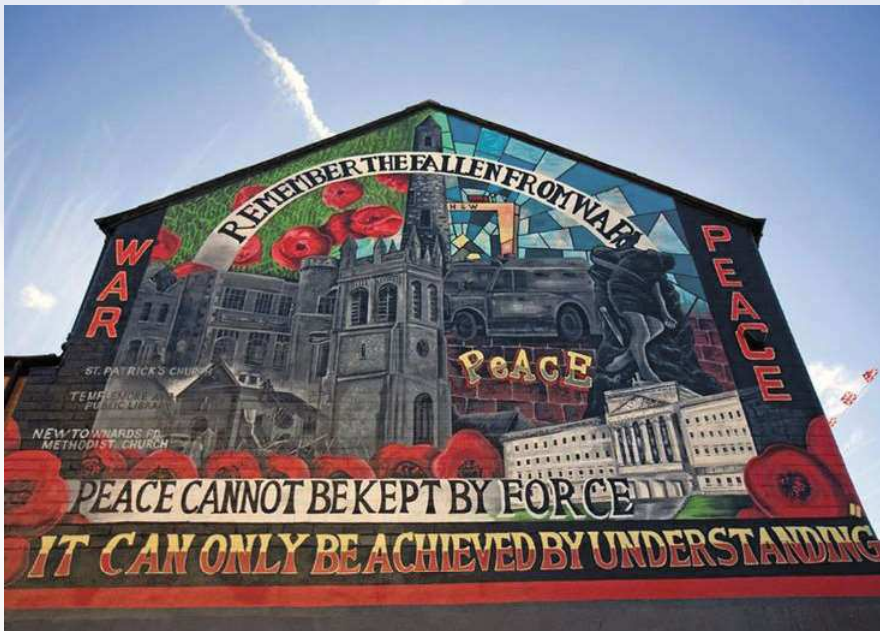
Na deze eerste reis volgden er nog tientallen, er was zelfs een periode waarin ik zeker vier of vijf keer per jaar naar Belfast ging om vrijwilligerswerk te doen.

Van Máiread Maguire heb ik veel mogen leren. Pacifisme vraagt buitengewoon veel moed omdat je genooddaakt bent om te luisteren, om je te verdiepen in het leven en de beweegredenen van mensen die voor de weg van geweld kiezen. Veel radicale para-militairen hebben heel bewust gekozen voor de gewapende strijd. Zij zetten zich op hun manier in vanuit een dringende noodzaak.

Vaak is het zo dat zij denken dat het gebruikmaken van geweld de enige en juiste weg is om de eigen gemeenschap te helpen. Zij hopen dat hun wapens een oplossing bieden om de gebrekkige leefomstandigheden waarin zij en hun families en vrienden moeten leven te verbeteren. Máiread wees mij de weg van de dialoog en het onderlinge respect.

Zij leerde ons ook om niet bang te zijn om mensen persoonlijk, in hun eigen omgeving op te zoeken en te spreken. Ik kreeg van haar de kans om met zeer uiteenlopende mensen te spreken. Onder hen waren veel vrouwen van wie de man in de gevangenis verbleef op verdenking van het plegen van een aanslag.

Met de jongerenwerkers van The Peace People organiseerde ik vele uitwisselingen en zomerkampen. In de zomerkampen brachten wij pubers uit Belfast en Nederland samen. Wij hoopten de

EEN MUURSCHILDING IN BELFAST | FOTO: KEVIN CUMMINS

katholieke en de protestantse jongeren dichter bij elkaar te brengen en vooroordelen te beslechten. In de wintermaanden ging ik met Nederlandse studenten naar Noord-Ierland om samen met enkele Noord-Ierse studenten de belangrijkste politieke organisaties te bezoeken. Ook bezochten wij het hoofdkantoor van de UDA, de UFF en Sinn Féin én ik heb verschillende keren op zondagochtend onder het gehoor van Ian Paisley gezeten.

Ik zal nooit die avond vergeten dat we in een kroeg zaten die bezocht werd door veel muzikanten en kunstenaars. We raakten, met een goed glas bier in de hand, in gesprek over ons eigen dagelijkse leven. Het gesprek kreeg een merkwaardige wending toen één van

Pacifisme vraagt buitengewoon veel moed, omdat je je moet verdiepen in leven en beweegredenen van mensen die voor de weg van het geweld kiezen.

ons begon te vertellen over zijn lichamelijk gebrek, hij had jeugdreuma. Er ontstond een bizarre sfeer waarin iedereen heel eerlijk vertelde over zijn eigen lichamelijke situatie. Wat bleek, iedereen had wel wat! De één had een vorm van reuma, de ander diabetes en een volgende MS. In deze groep van acht jongeren bleek iedereen een lichamelijk ongemak te hebben!

Na het horen van al deze persoonlijke verhalen hieven wij het glas en werd er vanuit het niets een nieuwe vorm van vredeswerk opgericht. Op deze avond ontstond 'Cripple for Peace'! Een grensoverschrijdende vredesorganisatie!

Ik heb mij lang afgevraagd of deze samenklontering van jongeren met een bijzonder lichaam toeval was, of zou het zo kunnen zijn dat juist mensen met een fysieke beperking of een belemmering een uitdaging zoeken om zinvol, grenzeloos en risicovol te leven? In ieder geval, 'the times are changing'. De tijd van de grote vredesdemonstraties ligt ver achter ons. De tijd van het goed luisteren en het onderling respect zal altijd moeten blijven.

